

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. IV.37.371/2012/4.szám

A Kúria dr. Cserpák Judit (fél címe 1) ügyvéd által képviselt felperes nevéfelperesnek dr. Grébeczné dr. Ungár Eszter jogtanácsos által képviselt alperes neve(10860 Budapest, Pf. 1.) alperes ellen forgalombahozatal megtiltása tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. április 12. napján kelt 8.K.30.646/2010/35. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 41. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 8.K.30.646/2010/35. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A borászati hatóság 2008. október 30-án ellenőrzést tartott az I. Kft. Sz., K. 4. szám alatti üzletében. Ennek során az üzletben árusított és a felperes neveáltal palackozott és forgalmazott „Doncella” borokból - originális zárású palackokból - mintát vett. A mintát az MGSZH Központ Borminősítési Igazgatóság nemzeti akkreditálási rendszerben akkreditált laboratóriuma megvizsgálta. A vizsgálat eredményeként a borászati hatóság a „Doncella” félédes fehér asztali bor, a „Doncella” száraz fehér asztali bor, illetve a „Doncella” félédes vörös asztali borok forgalomba hozatalát megtiltotta, mivel megállapítást nyert, hogy azok nem felelnek meg a szőlőtermelésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII.

törvényben (a továbbiakban: Bortörvény) meghatározott előírásoknak. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperesi jogelőd határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatát kérte. Keresetlevelében – többek között – előadta, hogy nem fogadja el azt a hatósági megállapítást, mely szerint a bortermékek természetes alkoholtartalma nem éri el a törvényes minimumot, ezért hamisított bornak minősülnek. Kifejtette, hogy a hatóság által alkalmazott vizsgálati módszer bizonytalan, nagy hibahatárral dolgozik, a felperesnek pedig nem volt módja ellenőrizni a hatósági megállapításokat, s így az esetleges hibákat az eljárás során nem volt módja kifogásolni. Előadta, hogy a hatóság a helyszínen megtagadta a felperes azon kérését, mely szerint a vizsgálat tárgyát képező bortermékekből ismételten vegyenek mintát.

A bíróság a perben a felek nyilatkozatain, illetve a becsatolt iratokon túl a perben kirendelt szakértői intézet alap- és kiegészítő szakvéleményében foglaltak, továbbá a felperesi részről felkért igazságügyi vegyészszakértő meghallgatása alapján hozta meg ítéletét.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. A bíróság a borok elállításáról szóló 99/2004.(VI.3.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 4. §-át vette alapul, amely a természetes alkoholtartalomra vonatkozó határértéket tartalmazza. A Bortörvény 24/A. § (1) bekezdése alapján ezek a termékek nem hozhatók forgalomba. A bíróság hivatkozott a 753/2002.EK rendelkezés 1. Cím 3. Cikk (2) bekezdésére amely a feltüntetett és a tényleges alkoholtartalom közötti eltérésről szól.

Az ítélet indokolása szerint az adott bortermékekkel kapcsolatban 3 mintavételi jegyzőkönyv is készült. A jegyzőkönyveket az I. Kft. képviselője aláírásával és pecsétjével kifogás nélkül elfogadta. Az ellenőrzött I. Kft. igényt tartott az ellenmintára, melyet igazoltan át is vett, azonban az R. 10. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségének, miszerint az ellenmintát az eljárás befejezéséig köteles megőrizni, nem tett eleget. Az alperes, miután részére az R. mintamegőrzési kötelezettséget nem ír elő, a nála maradó két mintát felhasználta az alap-, illetve további mérések esetében. A mintavételi kifogásokkal kapcsolatosan a bíróság megállapította, hogy a „Borok mintavétele és tételminősítése” című MSZ9560:1998. szabvány a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Szabványtörvény) alapján nem kötelező. Önmagában az, hogy az alperes tagja a Nemzetközi Szabványügyi Testületnek, nem jelenti azt, hogy a szabvány előírásai szerint kell eljárnia. A bíróság szerint a jogszabályoknak megfelelően lefolytatott mintavételi eljárás alapján nem vonható kétségbe, hogy a mintavétel alá vont termékek az egész megmintázott tételt jellemzik. A felperes keresetlevelében arra is hivatkozott, hogy az alperes akkreditált vizsgálatainak listája 2009. év nyarára

vonatkozott. A bíróság ezzel kapcsolatosan megállapította, hogy az MGSZH Központ Borminősítési Igazgatósága 2006. november 6-tól 2010. november 5-ig volt akkreditálva, a vizsgálatok elvégzésének idején az alkoholtartalom, a sűrűség és egyéb értékek vizsgálatára és értékelésére a borászati társaság akkreditálva volt.

A bíróság utalt arra, hogy a szakértői intézet szakvéleményében jogszerűnek ítélte az alperes eljárását. A szakértői intézet a borok izotóp értékeit értelmezte, melynek során igénybe vette az Európai Unió 555/2008/EK rendelet 90. § (3) bekezdése szerint harmadik személyek részére nem nyilvános, SNIF-NMR adatbázist. A felperes hivatkozott arra, hogy 2008. november 11-én a Vám- és Pénzügyőrség mintát vett a felperes fehérborából, amely mintát a jelen perben kirendelt szakértői intézet jogelődje, a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete megfelelőnek találta. A bíróság ezzel kapcsolatosan utalt arra, hogy a borászati hatóság és a pénzügyőrség által megmintázott tételek nem tekinthetők egy tételből származónak, mivel a mintavétel más időpontban, más helyen, más forrásból történt. A bíróság rámutatott továbbá: a felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, miszerint a borászati hatóság nem közölte vele, hogy miben nem felel meg az I. Kft.-nél ellenőrzött bortermék a bortörvény előírásainak. A bíróság a közigazgatási iratokból megállapította, hogy a felperessel szemben 2009. január 19-én indított borászati hatósági eljárás során a felperes a termékek aktaszámát, a laboratóriumi vizsgálatok eredményeit megismerhette, a laborvizsgálati jegyzőkönyvet megkapta, vagyis kontrollálhatta az eltérést. Az eljárás megindítása és az ellenőrzés között két és fél hónap telt el, így a felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy az ellenőrzött szervet megkeresse, az annak birtokában lévő ellenmintát felhasználja. A bíróság összességében megállapította, hogy az alperes határozathozatalhoz szükséges mértékben eleget tett tényállás-tisztázási kötelezettségének, minden jogilag releváns tény, körülményt feltárt, értékelt, döntését megfelelő jogszabályokkal támasztotta alá. Erre tekintettel a felperes keresetét elutasította.

A jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Ebben előadta, hogy a bíróság döntése sérti a Bortörvényt, az R.-t, a Szabványtörvényt, és a hozzá kapcsolódó MSZ9560:1998 szabványt, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) vonatkozó rendelkezéseit.

Konkrét jogszabálysértésként a felperes a Pp. 206. § rendelkezéseit jelölte meg. A felperes felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a mintavételi eljárásra nem megfelelően került sor, a felperesnek a hatóság nem biztosított teljes körű ügyféli jogosultságot, az eljárása és a határozatai nem konzekvensek, nem ellenőrizhetők és nem hajthatók végre. A felperes álláspontja szerint a mintavétel nem volt megfelelő. Előadta, hogy a VPOP ugyanazt a terméket

vizsgálta, mint az alperes, az alperes ugyanazon módszerű vizsgálatának eltérő eredményeire nézve a perben kirendelt szakértő nem tudott ellenőrző vizsgálatot végezni, mert az alperesnél nem volt meg a minta. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettség szabályának nem megfelelő alkalmazásával a felperes terhére értékelte azt, hogy az alperes a szakértő részére nem tudott mintát biztosítani. A felülvizsgálati kérelem szerint a hatóság a felperest elzárta attól a lehetőségtől, hogy mintát biztosítson számára. Amennyiben az ellenőrzött személy és a termék előállítója elkülönül, a hatóság a termék előállítóját is ügyfélként kell, hogy kezelje, azaz részére is ellenmintát kell biztosítani. Az alperes megsértette az R. 6. § (1) bekezdését, mely szerint úgy kell mintát venni, hogy az a szükséges vizsgálatokhoz elegendő legyen. Jelen ügyben a mintavételi módszer és mennyiség nem megfelelőségét támasztja alá az R. 7. § (1) bekezdése is. Mivel az alperes a felperes részére nem tudott ellenmintát biztosítani, ezért elzárta a felperest attól, hogy az általa indítványozott szakértői vizsgálat során a szakértő ellenőrző mérést végezhesen. A felülvizsgálati kérelemben a felperes előadta továbbá, hogy az alperes kötelezően vállalta a hivatkozott szabvány alkalmazását, aminek nem tett eleget.

A felülvizsgálati kérelemben a felperes kifejtette, hogy az alperes a mintavételre akkreditációval nem rendelkezett, viszont rendelkezett a VPOP, amelynek az azonos módszerű vizsgálata cáfolta az alperes mérési eredményeit. Álláspontja szerint ezeket a tényeket és a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte, ezáltal téves következtetésre jutott. A felperes kifejtette: az R. 10. §-a előírja, hogy az ellenőrzött figyelmét fel kell hívni, hogy igényt tarthat ellenmintára, és ennek a lehetőségét számára biztosítani kell, jelen ügyben viszont ez elmaradt. Igaz ugyan, hogy az ügyben más volt az ellenőrzött fél, de a szankciókat a felperesre vetették ki. Mivel a felperesi oldal jogát érinti az ügy, ezért a Ket. 15. § (1) bekezdése szerint ügyfélnek tekinthető, ezért a felperes az eljárásban ellenmintára tarthat igényt, joga van arra, hogy bebizonyítsa ezáltal állításait. Erre lehetőség nem volt, mivel az alperes nem őrizte meg a ellenmintákat. Utalt a felperes arra, hogy a szakértő a felperesi képviselő részére, miszerint a dokumentumokból meg tudja-e mondani, hogy a VPOP által mintázott tétel azonos-e azzal, amellyel az alperes dolgozott, erre egyértelmű nyilatkozatot nem tudott adni. Ellentmondás van a jogerős döntésben a tekintetben is, hogy a jogerős döntés megállapította, hogy az eljárás megindítása és az ellenőrzés között két és fél hónap telt el, így a felperesnek lehetősége lett volna, hogy az ellenmintát felhasználja, ugyanakkor azért nem tudott az alperes ellenmintát adni a szakértői intézetnek, mert felhasználták már a vizsgálatok során. Így az alperes a két és fél hónap alatt nem tudott volna szert tenni megfelelő mintára, amennyiben ellenmintára tartott igényt.

Az ügyben az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtott be, melyben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Ket. 15. § (1) bekezdése szerint ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz. Megállapítható, hogy jelen ügyben a borászati hatósági eljárás felperessel szemben indult, a hatósági határozatokat vele szemben hozták, az eljárásban ügyfélként vett részt, így a Ket. 15. § (1) bekezdése nem sérült. A felperes ügyféli minőségétől független - s nem a Ket. 15. §-át érintő kérdés - hogy az eljárás során hol, mikor, milyen körülmények között tarthat igényt ellenmintára. E körben a felperes által konkrétan jelölt jogszabályok az R. 6. § (1) bekezdése, 7. § (1) bekezdése, és 10. § (1) bekezdése. Az R. 6. § (1) bekezdése szerint „Az ellenőrzött termékből az ellenőrzés céljával összhangban, véletlenszerűen, a mennyiségtől függetlenül úgy kell mintát venni, hogy az a vizsgálat elvégzéséhez elegendő legyen. Ha a termékből a mintavételhez szükséges mennyiség nem áll rendelkezésre, kisebb mennyiség is lehet mintavételi alap. Ezt a mintavételi jegyzőkönyvben rögzíteni kell. A mintába - a csomagolás és jelölés vizsgálata kivételével - csak ép, sérülésmentes csomagolási egységek kerülhetnek.” Az R. 7. § (1) bekezdése kimondja: „A mintavétel során meg kell állapítani a tétel mennyiségét és a tárolás körülményeit, majd ezt követően - figyelembe véve, hogy a mintavétel az előállítónál, forgalmazónál vagy vendéglátóhelyen történik - meg kell határozni a mintavétel módját, az elemi minták, illetve a minták számát és mennyiségét.” Az R. 10. § (1) bekezdése értelmében: „A hatósági mintavétel során az ellenőrzéssel megbízott személy köteles az ellenőrzöttet figyelmeztetni arra, hogy ellenmintára tarthat igényt. Az ellenminta tárgyi feltételeit az ellenőrzött köteles biztosítani. Az ellenmintát az eljárás befejezéséig az ellenőrzött köteles vizsgálatra alkalmas állapotban megőrizni. Az ellenminta laboratóriumi vizsgálatra történő szállításáról az ellenőrzöttnek kell gondoskodnia.”

Mint látható a R. ezen szabályai a hatósági mintavételi eljárásra vonatkoznak. A közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata során az elsőfokú bíróság ezen rendelkezéseket vetett össze az ügyben - a szakértő igénybevételével - megállapított tényállással. Megállapította, hogy az alperes tényállás-tisztázási kötelezettségének eleget tett, minden jogilag releváns tényt, körülményt feltárt, értékelt, döntését megfelelő jogszabályokkal támasztotta alá. Mindezek alapján jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes keresete nem alapos. Az elsőfokú

bíróság értékelésének részét képezte mindaz, amit a felperes a felülvizsgálati kérelmében kifogásolt.

A felülvizsgálati kérelemben jelölt Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni a Kúriától. Az általánosan kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást sérelmezi, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat – azok egybevetése során – nem a maguk összességében értékelté, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagy lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárás keretében ugyanis nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére, és a bizonyítékok felülmérlegelésére.

Az ügy iratainak áttekintése alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős ítéletben megállapított tényállás nem iratellenes, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, az azokból levont következtetés alappal nem támadható. Az ügy érdemére kiható jogszabálysértés a jogerős ítélettel szemben nem állapítható meg.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § alapján kötelezte a pereszt a felülvizsgálati eljárás költségeinek megfizetésére.

Az illetéket megállapító rendelkezés az illetékekről szóló – módosított – 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontján és 50. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. október 15.

**Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó
bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró**

tisztviselő